

FRA-onderzoek: harde, vergelijkbare gegevens en analyses

De opdracht van het FRA

Het **Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA)** levert "bijstand en expertise op het gebied van de grondrechten aan de betrokken instellingen en instanties van de Gemeenschap en haar lidstaten" overeenkomstig oprichtingsverordening nr.168/2007. De FRA baseert deze bijstand op bewijsmateriaal dat wordt geproduceerd door zijn teams van deskundigen op het gebied van de rechts- en sociale wetenschappen, die "objectieve, betrouwbare en vergelijkbare informatie en gegevens" verzamelen en analyseren.

Op basis van onderzoek stelt het FRA "conclusies en adviezen" op ten behoeve van de Europese Unie (EU) en nationale beleidsmakers om hen te helpen "de grondrechten volledig te eerbiedigen wanneer zij [...] maatregelen nemen of beleid voorbereiden." Op deze wijze draagt de bijstand en expertise van de FRA bij aan een beter geïnformeerd, goed gefundeerd en in de juiste context geplaatst debat over grondrechten in de EU en haar lidstaten.

FRA-onderzoek

De FRA verricht onderzoek op het gebied van rechts- en sociale wetenschappen met als doel binnen de EU succesvolle voorbeelden ten aanzien van de naleving, de bevordering en de eerbiediging van de grondrechten te lokaliseren en gebieden te identificeren waarop nog werk moet worden verricht om te voldoen aan internationaal aanvaarde normen. Deze normen zijn vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, waarin een bindende lijst van rechten is opgenomen waaraan de EU en haar lidstaten zich moeten houden bij de interpretatie en toepassing van EU-wetgeving. Ook wordt verwezen naar verdragen en andere instrumenten van de Raad van Europa en de Verenigde Naties.

Om de vergelijking van resultaten te waarborgen wordt FRA-onderzoek in principe uitgevoerd in alle EU-lidstaten. Vergelijkbare gegevens zijn essentieel om een compleet beeld te kunnen schetsen van de situatie in de praktijk.

Het FRA kan zijn werkzaamheden echter beperken tot bepaalde EU-lidstaten, wanneer bijvoorbeeld een onderwerp niet relevant is voor alle EU-lidstaten, wanneer het een nieuwe onderzoeksvragenlijst test of wanneer er maar beperkte middelen beschikbaar zijn.

De keuze van onderzoeksthema's

De werkterreinen van het FRA worden bepaald door:

- een vijfjaren-kader, dat wordt goedgekeurd door de Europese Raad;
- een jaarprogramma, waarin specifieke projecten worden geschetst en dat wordt opgesteld in overleg met belangrijke partners; dit programma wordt goedgekeurd door de raad van bestuur van de FRA, bestaande uit onafhankelijke deskundigen;
- overleg met belangrijke partners over de uitwerking en uitvoering van afzonderlijke projecten, om ervoor te zorgen dat deze goed zijn afgestemd op de geconstateerde problemen en de beleidsbehoeften;
- verzoeken van EU-instellingen aan de FRA om wetgevingsvoorstellen te analyseren op naleving van de grondrechten. Voorbeelden hiervan zijn de twee adviezen die het FRA in 2011 op verzoek van het Europees Parlement heeft uitgebracht over de ontwerprichtlijn betreffende het Europese onderzoeksbevel en over het voorstel voor een richtlijn betreffende het gebruik van persoonsgegevens van passagiers;
- in uitzonderlijke gevallen kan de FRA rapporteren over een urgente situatie met betrekking tot de grondrechten in een bepaalde EU-lidstaat, en kan het op verzoek van een EU-instelling werkzaamheden verrichten op een specifiek terrein dat buiten het vijfjaren-kader valt.

Gegevens verzamelen en analyseren

De deskundigen van de FRA op het gebied van rechts- en sociale wetenschappen gebruiken een grote verscheidenheid aan methoden voor het verzamelen van gegevens. De keuze van de methode hangt af van de aard van de te onderzoeken thema's.

Het FRA verzamelt informatie over de bescherming van de grondrechten in het juridische kader van de EU-lidstaten via landenexperts die informatie inwinnen uit bronnen als wetgevingsinstrumenten, uitspraken van rechtbanken en academische commentaren.

Juridische analyses geven een overzicht van de formele rechtssituatie. Wetgeving waarborgt echter niet altijd daadwerkelijke toegang tot de rechter bij het schenden van de grondrechten, deels omdat slachtoffers niet op de hoogte zijn van de bestaande wetten of incidenten niet altijd melden. Daarom vult de FRA de juridische analyses aan met een beoordeling van de ervaringen van mensen in de dagelijkse praktijk. Dit **sociaalwetenschappelijke onderzoek** is gebaseerd op een analyse van bestaande gegevens (secundaire gegevens) of op eigen veldwerk dat nieuwe gegevens oplevert (primaire gegevens).

Secundaire gegevens uit EU-lidstaten zijn maar zelden onderling vergelijkbaar, omdat ze op verschillende manieren worden verzameld. Een voorbeeld met betrekking tot de selectie van een doelpopulatie: in sommige onderzoeken naar geweld tegen vrouwen wordt alleen gekeken naar vrouwen in de vruchtbare leeftijd, en in andere alleen naar huiselijk geweld.

Primaire gegevens worden rechtstreeks uit de eerste hand verkregen, bijvoorbeeld door interviews of enquêtes. Het FRA verzamelt primaire gegevens via veldwerk.

Secundaire gegevens zijn al door anderen verzameld of gepubliceerd, zoals officiële statistieken en publicaties over onderzoeksresultaten van universitaire instellingen, NGO's en internationale organisaties.

Om een betere vergelijkbaarheid te waarborgen verzamelt de FRA zijn eigen gegevens. Het verricht veldonderzoek via kwantitatieve en kwalitatieve enquêtes. FRA-deskundigen ontwerpen en stellen enquêtes op, die bijvoorbeeld in de vorm van persoonlijke interviews en online-vragenlijsten worden uitgevoerd.

Aangezien de FRA vaak werkt op terreinen waar nog maar weinig vergelijkbaar onderzoek is verricht, houdt het zich ook bezig

met de ontwikkeling en toepassing van nieuwe steekproef- en onderzoeksmethoden.

Kwantitatieve enquêtes

Kwantitatieve enquêtes zijn grootschalige onderzoeken die de omvang en de aard van bepaalde thema's op het gebied van de grondrechten in kaart brengen en die vergelijkbare gegevens opleveren over bijvoorbeeld ervaringen met discriminatie. In deze enquêtes wordt altijd een reeks gedetailleerde vragen gesteld over een incident. Heeft de betrokkene het incident gemeld? Zo niet, waarom niet? Zo ja, hoe is hij/zij toen behandeld? Bij kwantitatieve onderzoeken worden doorgaans ook gegevens verzameld over de respondenten zelf. Dit maakt het mogelijk vergelijkingen te maken op basis van geslacht, leeftijd, genoten onderwijs en beroep. Deze informatie wordt anoniem verzameld en gerapporteerd om bescherming van de persoonlijke levenssfeer te waarborgen en mensen te stimuleren deel te nemen aan de onderzoeken. Een voorbeeld is de EU-MIDIS-enquête van het FRA, waarbij 23 500 mensen in alle 27 EU-lidstaten werden ondervraagd.

Kwalitatief onderzoek

Bij kwalitatief onderzoek worden individuele interviews afgenomen en wordt gebruik gemaakt van focusgroepen. Deze methoden leveren uitvoeriger antwoorden op en maken het mogelijk de onderzoeksresultaten in de juiste context te plaatsen.

Analyses

Het FRA analyseert gegevens op verschillende manieren. De analyse van kwantitatief onderzoek kan bijvoorbeeld waarschijnlijkstoetsen omvatten om na te gaan of bepaalde resultaten toeval zijn of niet. Op die manier kunnen de deskundigen van het FRA vaststellen of onderzoeksresultaten kunnen worden geïnterpreteerd als een objectieve weergave van een situatie.

Waarborgen van de wetenschappelijke kwaliteit van FRA-onderzoek

De wetenschappelijke kwaliteit van FRA-onderzoek wordt bij iedere stap van het proces gewaarborgd:

- wanneer de FRA werkt met derden, worden deze geselecteerd volgens een strenge procedure voor kwaliteitsborging;
- onderzoeksdeskundigen van de FRA bewaken de voortgang en de kwaliteit van het onderzoek, analyseren de verzamelde gegevens en stellen de eindverslagen op;
- elk verslag wordt via een interne toetsing gecontroleerd op kwaliteit en consistentie;
- het wetenschappelijke comité van de FRA, dat uit elf onafhankelijke deskundigen op het gebied van de grondrechten bestaat, voert een kwaliteitscontrole uit. De leden van dit comité worden geselecteerd door de raad van bestuur van de FRA, op basis van een aanbeveling van het Europees Parlement.

Het FRA levert harde, vergelijkbare gegevens en analyses die gebaseerd zijn op strikte onderzoeksmethoden in de sociale en rechtswetenschappen.

Aanvullende informatie:

Een overzicht van de onderzoeksactiviteiten van het FRA is te vinden op de FRA-website:

http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/research_en.htm

Alle FRA-publicaties, in verschillende taalversies, zijn ook online beschikbaar, op:

http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/publications_en.htm